

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ПРОЄКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

БІЗНЕС І КОМЕРЦІЯ

**Другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю D7 Торгівля
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право**

2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою з розроблення освітньої програми у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові члена робочої групи з розроблення освітньої програми	Науковий ступінь, вчене звання (для НПП / НП), назва освітньої програми, рівень вищої освіти (для здобувачів вищої освіти)	Посада, назва закладу вищої освіти / установи / організації, місце її розташування
МАХМУДОВ Ханлар Зейналович <i>гарант</i>	доктор економічних наук, професор	завідувач, професор кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
ДЯЧКОВ Дмитро Володимирович	доктор економічних наук, професор	директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
СВІТЛИЧНА Алла Василівна	кандидат економічних наук, доцент	професор кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
ВОЛКОВА Неля Василівна	кандидат економічних наук, доцент	доцент кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
МИХАЙЛОВА Олена Сергіївна	кандидат економічних наук, доцент	доцент кафедри підприємництва і права, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава
МОСКАЛЮК Сергій Вікторович		Начальник відділу продажу продукції тваринництва ТОВ «АСТАРТА АГРО ТРЕЙД», м. Київ
ХОМЕНКО Марія Борисівна	здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти ОПП Підприємництво зі спеціальності 076 Підприємництво та торгівля	Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Рецензії зовнішніх стейкхолдерів (зокрема роботодавців, випускників, органів місцевої влади, інших ЗВО тощо):

Прізвище, ім'я, по батькові рецензента	Посада, назва установи / організації, місце її розташування
ГУБЕНІ Юрій Едвардович	Завідувач кафедри підприємництва та торгівлі Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького, доктор економічних наук, професор, академік АУЕН, м. Дубляни, Львівська область
ЛИШЕНКО Маргарита Олександрівна	Декан факультету економіки та менеджменту, Сумський національний аграрний університет, м. Суми
ЮРЧЕНКО Лариса Миколаївна	Голова правління СВК «Злагода», с. Пальчиківка Полтавського району, Полтавська область
ТОВСТОШКУР Олег Станіславович	Директор ТОВ «Гарант-2005», смт. Гоголево Миргородського району, Полтавська область
ВЛАСЕНКО Аліна Олександрівна	Аналітик систем з продажу продукції підвідділу з обслуговування ТОВ «Кортева Агрисаєнс Україна», м. Київ

1. Профіль освітньо-професійної програми «Бізнес і комерція»

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти, навчально-наукового інституту, кафедри, відповідальної за реалізацію за освітньої програми	Полтавський державний аграрний університет, Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій, кафедра підприємництва і права
Ступінь вищої освіти	Магістр
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D7 Торгівля
Офіційна назва освітньої програми	Бізнес і комерція Business and commerce
Освітня кваліфікація	Магістр торгівлі
Кваліфікація у дипломі	Ступінь вищої освіти – Магістр Спеціальність – D7 Торгівля Освітня програма – Бізнес і комерція
Форма здобуття освіти та розрахункові строки виконання освітньої програми за кожною з них	Інституційна (очна (денна), заочна) Розрахунковий строк виконання освітньої програми заочною (денною), заочною формою здобуття освіти - 1 рік 4 місяці
Мова викладання	Державна, англійська
Цикл/рівень	НРК – 7-й рівень, EQF-LLL – 7-й рівень, QF-EHEA – другий цикл
Тип диплому та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1 рік 4 місяці
Вимоги до освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою	Наявність ступеню бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст)
Наявність акредитації	Упроваджується вперше з 2025 року. Первинна акредитація запланована на 2026-2027 н.р
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	https://www.pdau.edu.ua
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка висококваліфікованих фахівців із поглибленими знаннями та практичними	

навичками в сфері бізнесу і комерції, здатних ефективно організовувати та реалізовувати торговельну діяльність на внутрішніх і міжнародних ринках, зокрема в аграрному секторі економіки. Формування та розвиток у здобувачів програмних компетентностей, необхідних для аналізу ринкових тенденцій, управління процесами постачання та збуту, прийняття ефективних управлінських рішень, а також використання сучасних методів і технологій у сфері бізнесу. Забезпечення сталого зростання та підвищення конкурентоспроможності підприємств, зокрема в аграрному секторі, шляхом впровадження інноваційних бізнес-стратегій та технологічних рішень. Розвиток критичного мислення, підприємницької ініціативи та навичок самостійного навчання протягом усього життя.

3 - Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<i>Галузь знань</i> D Бізнес, адміністрування та право, <i>спеціальність</i> D7 Торгівля, <i>освітня програма</i> Бізнес і комерція <i>Об'єкт вивчення:</i> діяльність суб'єктів господарювання, що займаються підприємництвом і торгівлею, зосереджену на організації ефективних процесів продажу та розвитку бізнесу. <i>Цілі навчання:</i> підготовка фахівців, здатних розвивати інноваційні бізнесові та торговельні структури, приймати обґрунтовані стратегічні рішення у конкурентному середовищі, оптимізувати бізнес-процеси та впроваджувати сучасні методи і технології для забезпечення сталого зростання й підвищення конкурентоспроможності підприємств, зокрема в аграрному секторі економіки. <i>Теоретичний зміст предметної області:</i> вивчення наукових теорій, концепцій і принципів ведення бізнесу і торгівлі, а також методологій їх застосування для розвитку інноваційних бізнес-моделей та забезпечення конкурентних переваг. <i>Методи, методики та технології:</i> система інноваційних підходів і професійних технологій аналізу, планування та оптимізації бізнес-процесів у сфері бізнесу і торгівлі, що сприяють підвищенню ефективності діяльності суб'єктів господарювання. <i>Інструменти й обладнання:</i> інформаційно-комунікаційні системи, прилади та обладнання (комп'ютерна техніка, програмні продукти тощо).
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна академічна з практико-орієнтованим навчанням. Освітньо-професійна програма базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень у сфері бізнесу і комерції.
Основний фокус освітньої програми	Комплексна підготовка фахівців, які володіють глибокими знаннями в сфері бізнесу і комерції, зокрема в організації торговельних процесів суб'єктів господарювання, включаючи аграрний сектор економіки. Програма спрямована на задоволення потреб ринку праці, де ключову роль відіграє ефективна комерційна діяльність та розвиток бізнес-навичок; вивченні процесів управління постачанням, зберіганням та розподілом товарів для забезпечення ефективної діяльності підприємств; аналіз і розуміння споживчої поведінки для адаптації стратегій продажів, розвитку клієнтської бази та формування довгострокових відносин зі споживачами.

	Ключові слова: бізнес, комерція, торгівля, підприємництво, логістика, поведінка споживача, продажі.
Особливості освітньо-професійної програми	Особливості (унікальність) програми полягають у комплексному підході до розробки теоретичного підґрунтя комерційної діяльності та бізнес-стратегій; програма забезпечує глибоке вивчення сучасних технологій, які сприяють підвищенню прибутковості та конкурентоспроможності підприємств, зокрема аграрного сектору економіки, за рахунок оптимізації бізнес-процесів та впровадження інноваційних рішень; охоплює аналіз сучасних методів формування ефективних стратегій продажів та розвитку бізнесу, що дозволяє здобувачам отримати високий рівень практичних знань у сфері комерції; програма акцентує увагу на практичному освоєнні новітніх технологій та ринкових підходів, які забезпечують глибоке розуміння динаміки бізнес-середовища та сприяють розробці успішних стратегій розвитку підприємств; особлива увага приділяється також розробці моделей оптимізації операційної діяльності, що сприяють зниженню витрат і підвищенню ефективності комерційної діяльності; магістранти отримують можливість вирішувати складні професійні завдання в сфері бізнесу і комерції, що стимулює розвиток підприємницького мислення та сприяє адаптації до змін у мінливому ринковому середовищі.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на підприємствах усіх видів економічної діяльності у сфері бізнесу та торгівлі, в органах влади та управління. Індивідуальна підприємницька діяльність.
Подальше навчання. Академічні права.	Можливість навчання за програми: 8 рівня НРК, третього циклу QF-EHEA, 8 рівня EQF-LLL Здобуття наукового ступеня доктора філософії та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання та навчання ґрунтується на застосуванні компетентнісного підходу та дотриманні принципів студентоцентрованого навчання. Проблемно-орієнтовані методи викладання забезпечують системну взаємодію з реальними виробничими та дослідницькими кейсами, стимулюючи студентів до активного залучення в науково-практичні конференції, вебінари, тренінги та круглі столи, що створює умови для безперервного обміну досвідом і колективного пошуку оптимальних рішень. Для розвитку soft-skills, креативних, аналітичних та дослідницьких компетенцій використовуються інтерактивні методи навчання (командна робота, розв'язання ситуаційних вправ, дискусії, «мозковий штурм», кейс-методи). Реалізація навчання здійснюється під час проведення лекцій, практичних та семінарських занять, самостійної роботи здобувачів, проходження практики, підготовки та захисту кваліфікаційної роботи. Викладання здійснюється на засадах колегіальності, академічної доброчесності та високої академічної культури.
Оцінювання	Оцінювання якості освоєння освітньо-професійної програми включає поточний і підсумковий контроль знань (семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти). Поточне оцінювання – на семінарських, практичних, лабораторних

	заняттях (усне або письмове опитування, експрес-контроль, виступи студентів при обговоренні питань, контрольні роботи, тестовий контроль, презентації тощо). Підсумковий (семестровий) контроль – екзамен або залік (диференційований залік). Атестація здобувачів вищої освіти – публічний захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва та торгівлі або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	<i>визначені Стандартом вищої освіти спеціальності:</i> ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 3. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети. ЗК 4. Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. <i>визначені Університетом:</i> ЗК 7. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	<i>визначені Стандартом вищої освіти спеціальності:</i> СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур. СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій та торговельній діяльності. СК 3. Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі. СК 4. Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності. СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій та торговельній діяльності. <i>визначені Університетом:</i> СК 6. Здатність до розробки та впровадження ефективних технологій продаж із врахуванням психологічних особливостей поведінки споживачів. СК 7. Здатність до планування, координації та контролю руху товарів від постачальників до кінцевих споживачів через різні канали продажу.
7 – Програмні результати навчання	
<i>визначені Стандартом вищої освіти спеціальності:</i> ПРН 1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності. ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПРН 3. Розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети. ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.	

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.
ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.
ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.
ПРН 8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких та торговельних структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.
ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності.
ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.
ПРН 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких і торговельних структур. <i>визначені Університетом:</i>
ПРН 12. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.
ПРН 13. Розробляти і впроваджувати ефективні стратегії та технології продаж.
ПРН 14. Вміти аналізувати та оцінювати ефективність логістичних процесів у торгівлі та розробляти стратегії для покращення цих процесів.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-професійної

Кадрове забезпечення	Розробники освітньо-професійної програми: 2 доктори економічних наук, професори; 4 кандидати економічних наук, доценти; 2 стейкхолдери: 1 - практик, 1 - здобувач вищої освіти. 6 розробників є штатними співробітниками Полтавського державного аграрного університету; 1 - роботодавець; 1 - здобувач вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти спеціальності 076 Підприємництво та торгівля Полтавського державного аграрного університету. Гарант освітньо-професійної програми: доктор економічних наук, професор. До реалізації програми залучаються науково-педагогічні працівники з науковими ступенями та/або вченими званнями, а також висококваліфіковані спеціалісти, практики, в т. ч. закордонні фахівці. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники проходять підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації, у тому числі участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо; стажування, в т. ч. за кордоном.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає Ліцензійним вимогам щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу, зокрема: навчальні приміщення; найпростіші укриття; пункт незламності; комп'ютерні класи (лабораторії); ресурсний центр зі сталого розвитку; спортивний зал, спортивні майданчики; бібліотека, читальний зал; точки бездротового доступу до мережі Інтернет; мультимедійне обладнання; приміщення для науково-педагогічних працівників; гуртожитки; медпункт; пункти харчування тощо
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях та включає: бібліотеку, читальний зал з достатнім фондом навчальної, наукової літератури та фахових періодичних видань; електронну бібліотеку ПДАУ: http://lib.pdaa.edu.ua/ офіційний сайт ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/ ; репозитарій ПДАУ; віртуальне навчальне

	середовище; підсистема управління освітнім процесом представлена автоматизованою системою управління в Університеті (АСУ); необмежений доступ до мережі Інтернет, точки бездротового доступу до мережі; корпоративну пошту; навчальні і робочі плани; графіки навчального процесу; комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін; програми практик, програму атестації та ін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі договорів між Полтавським державним аграрним університетом та закладами вищої освіти України
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі Закону України «Про вищу освіту»

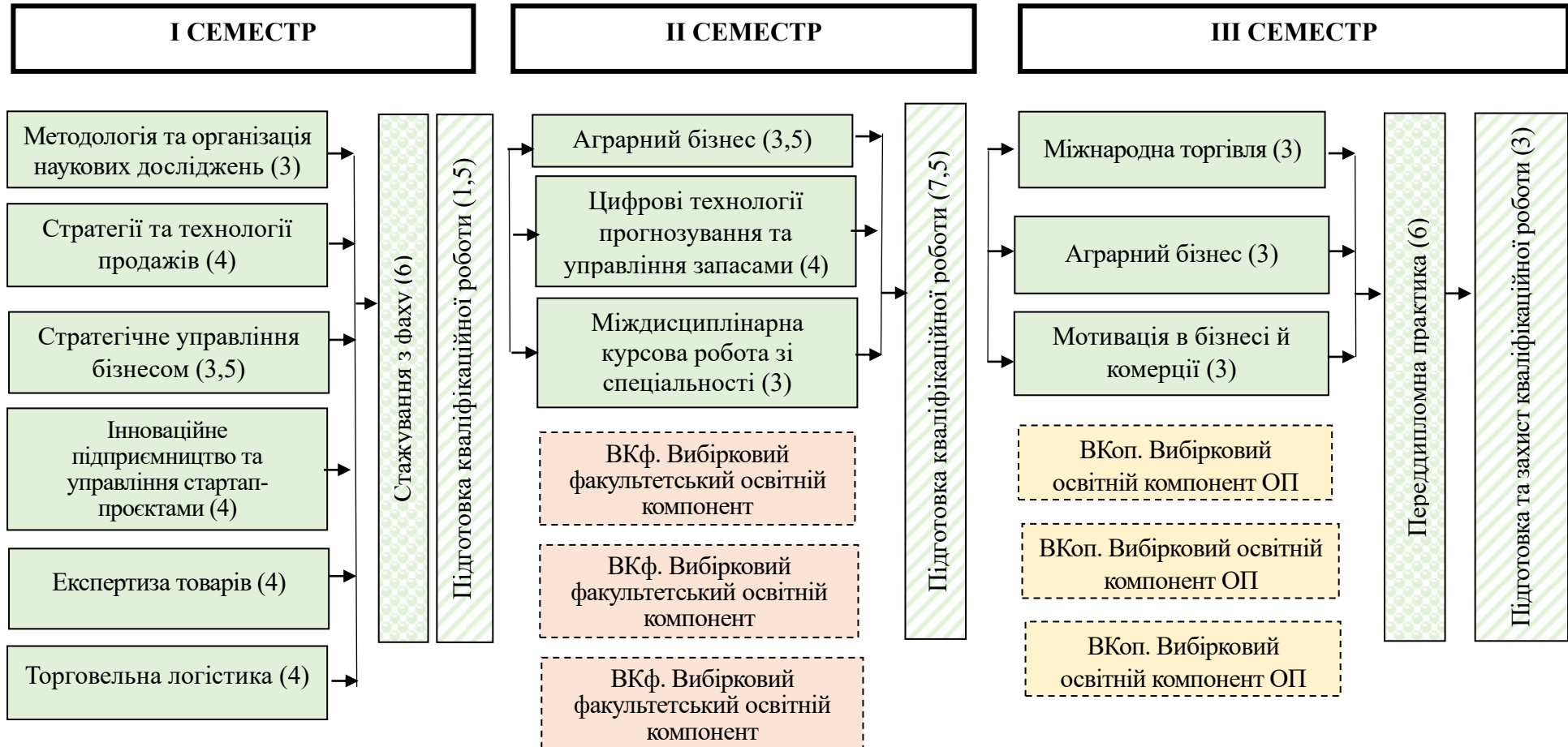
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код ОК	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми			
ОК 1	Методологія і організація наукових досліджень	3	залік
ОК 2	Експертиза товарів	4	екзамен
ОК 3	Інноваційне підприємництво та управління стартап- проектами	4	екзамен
ОК 4	Стратегії та технології продажів	4	екзамен
ОК 5	Стратегічне управління бізнесом	3,5	залік
ОК 6	Торговельна логістика	4	екзамен
ОК 7	Аграрний бізнес	3,5	екзамен
ОК 8	Цифрові технології прогнозування та управління запасами	4	екзамен
ОК 9	Міждисциплінарна курсова робота зі спеціальності	3	диф.залік
ОК 10	Міжнародна торгівля	3	екзамен
ОК 11	Стратегії ділових переговорів та бізнес-комунікації	3	екзамен
ОК 12	Мотивація в бізнесі й комерції	3	залік
ОК 13	Стажування з фаху	6	диф.залік
ОК 14	Переддипломна практика	6	диф.залік
ОК 15	Підготовка та захист кваліфікаційної роботи	12	захист
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		66	
Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми			
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня за спеціальністю D7 Торгівля ОПБ Бізнес і комерція

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи
Вимоги до кваліфікаційної роботи	Кваліфікаційна робота має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми в сфері в сфері бізнесу і комерції, що потребує проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог. У кваліфікаційній роботі не повинно бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Кваліфікаційна робота має бути виконана з дотриманням норм академічної доброчесності. Кваліфікаційна робота має бути оприлюднена у репозитарії ПДАУ.
Документи, які отримує випускник на підставі успішного проходження атестації	Документ встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти магістр із присвоєнням кваліфікації: магістр торгівлі

4. Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15
ЗК 1					+				+				+	+	+
ЗК 2						+	+	+	+				+	+	+
ЗК 3			+						+			+	+	+	+
ЗК 4									+	+	+		+	+	+
ЗК 5				+		+			+				+	+	+
ЗК 6		+							+				+	+	+
ЗК 7	+								+				+	+	+
СК 1					+				+				+	+	+
СК 2		+							+				+	+	+
СК 3	+				+		+	+	+				+	+	+
СК 4			+	+					+	+	+	+	+	+	+
СК 5			+						+				+	+	+
СК 6									+				+	+	+
СК 7						+			+				+	+	+

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15
ПРН 1			+		+				+				+	+	+
ПРН 2						+	+	+	+				+	+	+
ПРН 3									+			+	+	+	+
ПРН 4									+	+	+		+	+	+
ПРН 5				+		+			+				+	+	+
ПРН 6		+							+				+	+	+
ПРН 7					+				+				+	+	+
ПРН 8		+							+				+	+	+
ПРН 9					+		+	+	+				+	+	+
ПРН 10				+		+			+	+	+		+	+	+
ПРН 11			+						+				+	+	+
ПРН 12	+								+				+	+	+
ПРН 13				+					+				+	+	+
ПРН 14						+			+				+	+	+

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Полтавському державному аграрному університеті функціонує система внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
 - 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
 - 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників ПДАУ та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ПДАУ, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
 - 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
 - 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою;
 - 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
 - 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
 - 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
 - 9) інших процедур і заходів.
7. Перелік нормативних

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітня програма

1. Про вищу освіту: Закон України. URL: <http://surl.li/cieav>
2. Про освіту: Закон України. URL: <http://surl.li/cieav>
3. Зміна № 10 до національного класифікатора ДК 003:2010 «Класифікатор професій» URL: <http://surl.li/blrdj>
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584 URL: <http://surl.li/sknnk>;
5. Методичні рекомендації з розроблення освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми I-III рівнів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті. Полтава, 2024. URL: <http://surl.li/diakuh>
6. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010 URL: <http://surl.li/blcee> (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства № 306 від 24.02.2020) URL: <http://surl.li/sneya>
7. Національна рамка кваліфікацій URL: <http://surl.li/sknor>
8. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. Полтава, 2024. URL: <http://surl.li/zpnuis>
9. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266 (із змінами). URL: <http://surl.li/ciear>
10. Стандарт вищої освіти: другий (магістерський) рівень, ступінь вищої освіти магістр, галузь знань 07 Управління і адміністрування, спеціальність 076 Підприємництво та торгівля. Затверджений та введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 05.07.2024 р. № 962. URL: <http://surl.li/ezbhwX>